

MOTIVATION AND ACHIEVEMENT IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Daniela Falkoni-Mjehović

University of Dubrovnik, Croatia, daniela.falkoni-mjehovic@unidu.hr

Sandra Didović Baranac

University of Dubrovnik, Croatia, sandra.didovic-baranac@unidu.hr

Abstract: In recent decades, numerous studies have been conducted examining the role of motivation as one of the most significant factors in second language learning (Csizér & Dörnyei, 2005; Dörnyei, 1998, 2005; Dörnyei & Ushioda, 2011; Gardner, 1985; Medved Krajnović, 2010; Mihaljević Djigunović, 1998; Violić-Koprivec & Maslek, 2022) and pointing out a correlation between motivation and achievement in language learning (Alamer & Alrabai, 2023; Alamer et al., 2025; Dewaele & Ergün, 2020; Dörnyei, 2005; Gardner, 1985; Mihaljević Djigunović, 1998; Ödemiş & Uslu, 2014; Violić-Koprivec & Maslek, 2021). One of the most widely used theoretical models in these studies is the socio-educational model developed by Gardner and McIntyre (1993), which categorizes individual differences into cognitive and affective factors, defining motivation as one of the important affective factors. In the following period, Gardner introduced a new conceptualization that integrates three components: motivation to learn the language, integrativeness—which reflects a positive attitude toward the language and its speakers—and attitudes toward the language learning context (Gardner, 2005). However, in 2005, Dörnyei reinterpreted Gardner's concept of integrativeness and proposed a new motivational construct, the L2 Motivational Self-System (L2MSS). This shift gave rise to new research approaches that explore the dynamic development of motivation for learning a foreign language, while situating motivation, identity, and language within sociocultural and sociopolitical contexts. This study is based on the idea of conducting a comparative analysis of three foreign languages taught within a specific formal socio-educational setting and situated within a distinct sociopolitical context. The aim of the study was to examine the level of motivation for learning English, German, and Spanish among secondary school students in Croatia (N = 284), who learn these languages in a formal educational setting. The research employed a questionnaire designed to assess students' attitudes and motivation, originally developed in Hungary and validated for the study conducted in Croatia by Mihaljević Djigunović and Bagarić (2007). The findings indicate medium to high levels of motivation for learning German (M = 3.19) and Spanish (M = 3.58), and a high level of motivation for learning English (M = 4.14). The study also investigated whether there are differences in students' achievement in language learning with reference to the language being learned. Results show that students learning English achieved the highest grades, followed by those learning Spanish. Students learning German demonstrated the lowest language achievement (the lowest grades), and this difference was found to be statistically significant in comparison to the English and Spanish language groups. For all three language groups, a statistically significant positive correlation was found between motivation and final grades. These findings provide educators and researchers with a better understanding of how motivation influences the process of foreign language acquisition and may contribute to students' language learning achievement. As the study focuses on three foreign languages that are among the most commonly taught within the Croatian educational context, the findings may have pedagogical implications for everyday teaching practice.

Keywords: achievement, foreign language learning, motivation

MOTIVACIJA I USPJEH U UČENJU STRANOG AJEZIKA

Daniela Falkoni-Mjehović

Sveučilište u Dubrovniku, Hrvatska, daniela.falkoni-mjehovic@unidu.hr

Sandra Didović Baranac

Sveučilište u Dubrovniku, Hrvatska, sandra.didovic-baranac@unidu.hr

Sažetak: Posljednjih desetljeća provedena su mnogobrojna istraživanja u kojima se ispitala uloga motivacije kao jednog od najvažnijih faktora u učenju inoga jezika (Csizér i Dörnyei, 2005; Dörnyei, 1998, 2005; Dörnyei i Ushioda, 2011; Gardner, 1985; Medved Krajnović, 2010; Mihaljević Djigunović, 1998; Violić-Koprivec i Maslek, 2022) i ukazalo na povezanost motivacije i uspjeha u učenju jezika (Alamer i Alrabai, 2023; Alamer i sur., 2025; Dewaele i Ergün, 2020; Dörnyei, 2005; Gardner, 1985; Mihaljević Djigunović, 1998; Ödemiş i Uslu, 2014; Violić-Koprivec i Maslek, 2021). Jedan od najčešće korištenih modela u tim istraživanjima je socioedukacijski model autora Gardnera i McIntyrea (1993) u kojem se individualni faktori dijele na kognitivne i afektivne, a motivacija se

navodi kao jedan od važnih afektivnih faktora. U narednom periodu Gardner uvodi novu konceptualizaciju koja objedinjuje tri elementa; motivaciju za učenje jezika, integrativnost koja predstavlja pozitivan stav prema jeziku i govornicima jezika koji se uči te stavove prema kontekstu učenja jezika (Gardner, 2005). No, Dörnyei 2005. godine provodi rekonceptualizaciju Gardnerova pojma integrativnosti i predlaže novi motivacijski konstrukt *inojezični motivacijski sustav pojmova o sebi* (engl. *L2 Motivational Self-System – L2MSS*). Usljedili su novi istraživački pristupi kojima se proučava dinamični razvoj motivacije za učenje stranoga jezika, a motivaciju, identitet i jezike promatra se u sociokulturnom i sociopovijesnom kontekstu. Ovaj rad svoje polazište pronašao je u ideji da se provede poredbeno istraživanje triju jezika koji se poučavaju u specifičnom formalnom socioedukacijskom okruženju u specifičnom sociopovijesnom kontekstu. Cilj rada bio je istražiti razinu motivacije za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika među srednjoškolcima koji uče ove jezike u formalnom obrazovnom okruženju u Hrvatskoj (N = 284). U istraživanju je korišten upitnik za ispitivanje stavova/motivacije izrađen u Mađarskoj te validiran za potrebe istraživanja koje su Mihaljević Djigunović i Bagarić 2007. godine provele u Hrvatskoj. Rezultati istraživanja ukazuju na srednju do visoku motivaciju za učenje njemačkog (AS = 3,19) i španjolskog jezika (AS = 3,58) i visoku razinu motivacije za učenje engleskog jezika (AS = 4,14). Ispitano je razlikuju li se grupe učenika u uspjehu u učenju jezika s obzirom na strani jezik koji se uči. Rezultati su ukazali da najviše ocjene ima grupa učenika koja uči engleski jezik, a zatim slijedi grupa učenika koja uči španjolski jezik. Za grupu učenika koji uče njemački jezik utvrđeno je da su ostvarili najmanji uspjeh (najniže ocjene) i da je ta razlika statistički značajna u odnosu na uspjeh koji su ostvarile grupe za engleski i španjolski jezik. Za sve tri grupe, odnosno za sva tri jezika utvrđena je statistički značajna pozitivna povezanost motivacije i zaključnih ocjena. Rezultati istraživanja omogućit će nastavnicima i znanstvenicima bolji uvid u važnost motivacije u učenju različitih stranih jezika, te mogu pomoći u boljem razumijevanju njene uloge u ostvarivanju uspjeha u učenju jezika. S obzirom na to da su istraživanjem obuhvaćena tri strana jezika koja su među najzastupljenijima u hrvatskom obrazovnom kontekstu rezultati istraživanja mogu imati pedagoške implikacije u svakodnevnom nastavnom radu.

Ključne riječi: motivacija, učenje stranih jezika, uspjeh

1. UVOD

Istraživanja motivacije kao važnog individualnog faktora u procesu učenja jezika započinju radovima Gardnera (1985), a potom nastavljaju radovima Gardnera i MacIntyre (1993) koji su ispitivali motivaciju u procesu usvajanja drugoga jezika te razvijali socioedukacijski model usvajanja drugoga jezika. Iako su od tada do danas provedena mnogobrojna istraživanja, još uvijek ne postoji jedinstvena definicija motivacije. Često se opisuje kao pokretačka snaga za određeno djelovanje, a Medved Krajnović (2010) motivaciju definira kao skup motiva (engl. *motive*), odnosno psiholoških stanja koja pokreću i usmjeravaju ljudsko ponašanje te određuju njegov intenzitet. Prema Gardneru (1985) krajnji cilj učenja stranog jezika (SJ) može biti integrativno ili instrumentalno orijentiran. Integrativna orijentacija uključuje motivaciju koja predstavlja trud i želju za učenjem jezika, integrativnost koja predstavlja interes za jezik i društvenu zajednicu SJ-a, te stavove prema kontekstu učenja. Gardner (2005) dodatno ističe da motivacija, uz jezične sposobnosti i strah od jezika, utječe na jezično postignuće, te time naglašava njezinu ulogu u procesu učenja jezika. Rekonceptualizaciju Gardnerova modela donosi Dörnyei (2005) i razvija novi motivacijski konstrukt *inojezični motivacijski sustav pojmova o sebi* (engl. *L2 Motivational Self-System – L2MSS*) koji obuhvaća idealno inojezično ja (engl. *Ideal L2 self*), traženo inojezično ja (engl. *Ought-to L2 self*) i iskustvo učenja inoga jezika (engl. *L2 learning experience*). Polazeći od navedenih teorijskih i empirijskih radova, od 1980-ih do danas provedena su mnogobrojna istraživanja motivacije u procesu učenja SJ-a u različitim socioedukacijskim kontekstima (Csizér i Dörnyei, 2005; Dörnyei, 1998, 2005; Dörnyei i Ushioda, 2011; Gardner, 1985; Medved Krajnović, 2010; Mihaljević Djigunović, 1998; Vidak, Didović Baranac, Falkoni-Mjehović, 2015; Violić-Koprivec i Maslek, 2022). Brojna istraživanja ukazala su na povezanost stavova / motivacije i uspjeha u učenju jezika (Alamer i Alrabai, 2023; Alamer i sur., 2025; Didović Baranac, 2020; Dewaele i Ergün, 2020; Dörnyei, 2005; Falkoni-Mjehović, Vidak i Didović Baranac, 2016; Gardner, 1985; Mihaljević Djigunović, 1998; Ödemiş i Uslu, 2014; Violić-Koprivec i Maslek, 2021). Posljednja dva desetljeća ističe se da je motivacija kompleksan konstrukt (Dörnyei, 2005), koji se može poticati, razvijati i mijenjati (Dörnyei, 2001; Dörnyei i Ushioda, 2011). U suvremenom globalnom i višejezičnom društvu motivacija, identitet i jezik istražuju se s obzirom na specifičan sociopovijesni kontekst, a jeziku se pristupa kao dinamičnom skupu varijabli koji karakterizira isprepletenost i promjenjivost (De Bot i sur., 2007; De Costa i Norton, 2017). Trend globalizacije dovodi do porasta višejezičnosti u školama i društvima i do formiranja novih globalnih jezičnih identiteta.

2. METODOLOGIJA

Cilj našeg istraživanja bio je utvrditi razinu motivacije za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika među srednjoškolcima u formalnom obrazovnom kontekstu te ispitati povezanost motivacije i uspjeha u učenju tih jezika. Definirane su sljedeće hipoteze:

H1: Motivacija za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika je visoka.

H2: Motivacija za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika i uspjeh u učenju jezika pozitivno su povezani.

Uz suglasnost ravnatelja i nastavnika, istraživanje je provedeno među učenicima jedne srednje škole u Dubrovniku za vrijeme redovite nastave engleskog, njemačkog i španjolskog jezika. Sudionicima istraživanja je prethodno objašnjeno da se istraživanje provodi u znanstvene svrhe, zajamčena im je potpuna anonimnost i svi su dobrovoljno pristali sudjelovati. Istraživanje je provedeno na ukupnom uzorku od 284 učenika, pri čemu je svaki učenik ispunio upitnik samo za jedan jezik. U Tablici 1. prikazan je broj sudionika s obzirom na jezik i s obzirom na razred.

Tablica 1. Pregled broja sudionika po jezicima i razredima

	2. razred broj sudionika (%)	3. razred broj sudionika (%)	4. razred broj sudionika (%)	Ukupno broj sudionika (%)
Engleski	36 (27,9%)	32 (24,8%)	31 (24%)	99 (100%)
Njemački	28 (29,8%)	27 (28,7%)	39 (41,5%)	94 (100%)
Španjolski	30 (33,0%)	33 (36,3%)	28 (30,8%)	91 (100%)

Izvor: Istraživanje autora

Istraživanje je provedeno upitnikom koji se sastoji od dvaju dijelova. Prvi dio je Upitnik o stavovima / motivaciji za učenje engleskog / njemačkog jezika (eng. *The Attitude / Motivation Scale for English / German*) izrađen u Mađarskoj i validiran za potrebe istraživanja koje su Mihaljević Djigunović i Bagarić 2007. godine provele u Hrvatskoj. Za potrebe ovog istraživanja upitnik je prilagođen i za španjolski jezik, zamjenom riječi engleski odnosno njemački riječju španjolski, čime su dobivene tri inačice istog upitnika. Upitnik se sastoji od 14 tvrdnji, a sudionici su izražavali stupanj slaganja s pojedinim tvrdnjama zaokružujući broj na petostupanjskoj Likertovoj ljestvici (1 - uopće se ne odnosi na mene, 2 - uglavnom se ne odnosi na mene, 3 - niti se odnosi niti se ne odnosi na mene, 4 - uglavnom se odnosi na mene, 5 - u potpunosti se odnosi na mene). Drugi dio upitnika sadržavao je demografske podatke te podatke o zaključnim ocjenama iz SJ-a na kraju školske godine za drugi, treći i četvrti razred. Prikupljeni podaci obrađeni su deskriptivnom i inferencijalnom statistikom pomoću programskog paketa SPSS 24.

3. REZULTATI I DISKUSIJA

U prvom koraku izračunata je vrijednost Cronbachova α za svaku inačicu Upitnika o stavovima i motivaciji, čime je ispitana pouzdanost mjernog instrumenta. Rezultati su pokazali visoku pouzdanost za sve tri inačice upitnika (za engleski jezik $\alpha = 0,87$, za njemački jezik $\alpha = 0,88$, a za španjolski jezik $\alpha = 0,89$).

Primjenom metode deskriptivne statistike Upitnika o stavovima i motivaciji za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika dobiveni su rezultati prikazani u Tablici 2.

Tablica 2. Rezultati deskriptivne statistike

Tvrdnja	x – engleski jezik		x– njemački jezik		x- španjolski jezik	
	AS	SD	AS	SD	AS	SD
1.Jako mi se sviđa x jezik.	4,32	+/- 1,00	3,06	+/- 1,31	4,15	+/- 1,03
2. Znanje x jezika za mene je beskorisno.	1,16	+/- 0,62	1,98	+/- 1,21	1,74	+/- 1,04
3.Moji roditelji smatraju važnim da znam x jezik.	4,56	+/- 0,73	3,48	+/- 1,30	2,93	+/-1,30
4.Zanimaju me ljudi koji govore x jezik.	4,17	+/- 1,05	2,94	+/- 1,34	3,58	+/- 1,35
5.Zanimaju me filmovi i glazba na x jeziku.	4,70	+/- 0,72	2,35	+/- 1,37	3,75	+/- 1,30
6.Sati x jezika neizmjereno su mi dosadni.	2,49	+/- 1,19	2,76	+/- 1,30	1,69	+/- 0,94
7.Nemam osjećaj za jezik, beznadni sam slučaj za učenje jezika.	1,56	+/- 1,03	2,17	+/- 1,37	2,26	+/- 1,38
8.Lako učim x jezik.	4,41	+/- 0,97	3,30	+/- 1,23	3,52	+/- 1,32
9.Trebalo bi mi više truda i volje da budem uspješniji/uspješnija.	2,59	+/- 1,31	3,73	+/- 1,27	3,65	+/- 1,32
10.Koliko god učio/učila, ne mogu postići bolje rezultate.	1,52	+/- 0,89	2,06	+/- 1,19	1,70	+/- 1,01
11.U svoje slobodno vrijeme rado se bavim x jezikom.	3,74	+/- 1,27	1,76	+/- 1,04	2,44	+/- 1,27
12.Tijekom učenja x jezika često doživim neuspjeh.	1,67	+/- 1,08	2,28	+/- 1,18	1,98	+/- 1,16
13.Na satu x jezika bojim se usmenog odgovaranja.	2,04	+/- 1,44	2,74	+/- 1,48	2,91	+/- 1,50
14.Udžbenici po kojima učimo x loši su.	2,87	+/- 1,15	2,56	+/- 1,23	2,32	+/- 1,19

Izvor: Istraživanje autora

Analizirajući tvrdnje s najvišim i najnižim stupnjem slaganja, osvrnut ćemo se na dio dobivenih rezultata. Sudionici su za dva ispitana jezika izrazili visok stupanj slaganja s tvrdnjom 5 (engleski AS = 4,70; španjolski jezik AS = 3,75), koja opisuje njihovo zanimanje za filmove i glazbu na tim jezicima. Ovi stavovi izražavaju integrativnost, odnosno interes za povezivanje s jezičnom zajednicom i kulturom (Gardner, 1985). Također održavaju komponentu idealnog inojezičnog ja (Dörnyei, 2005), u kojem se učenici zamišljaju kao budući kompetentni govornici dvaju dominantnih jezika u suvremenom globalnom okruženju: engleskog i španjolskog. S druge strane, niski stupanj slaganja s istom tvrdnjom kod sudionika za njemački jezik (AS = 2,35) ukazuje na manju afektivnu i kulturnu bliskost s njemačkim jezičnim prostorom pri oblikovanju integrativne motivacije za učenje njemačkog jezika. Rezultati za tvrdnju 2 pokazali su da su se sudionici istraživanja za sva tri ispitana jezika u niskom stupnju složili s tvrdnjom da je znanje jezika za njih beskorisno (engleski AS = 1,16; njemački AS = 1,98; španjolski AS = 1,74). Ovi rezultati ukazuju na pozitivan stav prema učenju SJ-a i vjerovanje da poznavanje SJ-a može biti korisno za daljnje obrazovanje i buduće zapošljavanje. U ostvarivanju toga cilja uloženi trud u učenje može doprinijeti boljem napredovanju u učenju jezika. Na to upućuje niski stupanj slaganja s tvrdnjom 10 za sva tri ispitana jezika (engleski AS = 1,52; njemački AS = 2,06; španjolski AS = 1,70).

Obrada podataka pokazala je da se grupe sudionika za tri ispitivana jezika statistički značajno razlikuju s obzirom na uspjeh, a za mjeru uspjeha uzeta je posljednja zaključna ocjena iz SJ-a ($F = 26,87$, $df = 2;281$, $p < 0,001$). Najviše prosječne zaključne ocjene ostvarili su sudionici za engleski jezik (AS = 4,60) i španjolski jezik (AS = 4,57), pri čemu nije utvrđena statistički značajna razlika između tih dviju skupina ($p > 0,05$). S druge strane, sudionici za njemački jezik imali su statistički značajno nižu prosječnu zaključnu ocjenu (AS = 3,88) u usporedbi sa sudionicima za engleski i španjolski jezik. Razlike u uspjehu s obzirom na jezik prikazane su u Tablici 3.

Tablica 3. Razlike u uspjehu s obzirom na jezik

	Engleski jezik			Njemački jezik			Španjolski jezik			F
	AS	SD	Raspon	AS	SD	Raspon	AS	SD	Raspon	
Uspjeh / zaključna ocjena	4,60	+/-0,59	3-5	3,88	+/-0,95	2-5	4,57	+/-0,70	2-5	26,87***; E>NJ***; NJ<Š***; E=Š

***p < 0,001

Izvor: Istraživanje autora

Motivacija za učenje jezika također se razlikovala među skupinama. Za engleski i španjolski jezik utvrđena je visoka motivacija za učenje (engleski AS = 4,14, SD = 0,64; španjolski AS = 3,58, SD = 0,79), a za njemački je utvrđena srednja razina motivacije za učenje jezika (njemački AS = 3,19, SD = 0,79). Time je hipoteza H1 djelomično potvrđena. Ovi rezultati u skladu su s rezultatima istraživanja motivacije za učenje engleskog, njemačkog i španjolskog jezika provedenog u istoj srednjoj školi u Dubrovniku među učenicima prvog, drugog, trećeg i četvrtog razreda. U tom istraživanju motivacija za učenje engleskog i španjolskog jezika je bila visoka, a za učenje njemačkog srednja (Didović Baranac, Falkoni-Mjehović i Vlahov, 2022).

Analiza povezanosti motivacije i uspjeha pokazala je pozitivnu korelaciju za sva tri jezika, čime je hipoteza H2 potvrđena. Za engleski i španjolski jezik utvrđena je umjerena korelacija (engleski $r = 0,40$, $p < 0,001$, španjolski $r = 0,41$, $p < 0,001$), dok je za njemački jezik utvrđena visoka korelacija motivacije s uspjehom ($r = 0,64$, $p < 0,001$). Ovi rezultati u skladu su s većim brojem istraživanja povezanosti stavova / motivacije i uspjeha u učenju jezika (Alamer i Alrabai, 2023; Alamer i sur., 2025; Didović Baranac, 2020; Dewaele i Ergün, 2020; Dörnyei, 2005; Falkoni-Mjehović, Vidak i Didović Baranac, 2016; Gardner, 1985; Mihaljević Djigunović, 1998; Ödemiş i Uslu, 2014; Viočić-Koprivec i Maslek, 2021). Učenici koji imaju višu motivaciju postižu bolji uspjeh u učenju jezika, odnosno učenici koji imaju bolji uspjeh imaju višu motivaciju za učenje jezika. Razlike u vrijednostima korelacije mogle bi se objasniti različitim statusom jezika i stavovima učenika prema pojedinim jezicima. Engleski jezik, kao *lingua franca*, široko je prihvaćen jezik komunikacije u globalnom poslovnom i kulturnom okruženju. U Hrvatskoj se uči od prvog razreda osnovne škole, svakodnevno je zastupljen u različitim područjima učenja i zabave te prema njemu učenici imaju pozitivan stav. U Dubrovniku su učenici dodatno izloženi engleskom jeziku kroz kontakt s izvornim govornicima ili strancima koji koriste engleski za sporazumijevanje. Za španjolski jezik utvrđeni su pozitivni stavovi prema jeziku i kulturi, što ukazuje na integrativnu motivaciju. Učenici su, uz engleski, u velikoj mjeri izloženi i španjolskom jeziku kroz medije, glazbu i sport. Stoga je moguće da i u slučajevima kada motivacija za učenje engleskog i španjolskog jezika nije visoka, učenici uspijevaju postići uspjeh u učenju koji može biti povezan s nekim drugim individualnim faktorima. Za njemački jezik, iako je motivacija niža, utvrđena je visoka pozitivna korelacija s uspjehom u učenju jezika. Rezultati deskriptivne analize za njemački ukazali su na visoke stupnjeve slaganja za tvrdnje upitnika koje se odnose na motivacijsku samoregulaciju i spremnost na ulaganje truda u učenje. Učenici su rijetko izloženi njemačkom jeziku izvan formalnog obrazovnog okruženja, a interes za njemačku kulturu i jezik u slobodno vrijeme je nizak. Moglo bi se reći da motivacija ima veću ulogu u postizanju uspjeha za sudionike našeg istraživanja za njemački jezik nego za engleski i španjolski.

4. ZAKLJUČAK

U Hrvatskoj, kao u jednoj od manjih zemalja Europske unije s izraženom orijentacijom prema međunarodnoj komunikaciji u obrazovanju i poslovanju i s turizmom kao dominantnom gospodarskom granom, učenje i poznavanje SJ-a zauzima važno mjesto. U takvom sociopovijesnom kontekstu, gdje se višejezičnost ističe kao poželjna i potrebna kompetencija, ne iznenađuje činjenica da učenici postižu visoke razine uspjeha u učenju SJ-a i pokazuju srednju do visoku motivaciju za učenje jezika. Rezultati ovog istraživanja potvrdili su pozitivnu povezanost motivacije i uspjeha u učenju jezika, što je u skladu s brojnim prethodnim istraživanjima povezanosti ovih dviju individualnih varijabli. Međutim, dok se u većini dosadašnjih istraživanja ispitivala povezanost motivacije i uspjeha, recentna istraživanja (Alamer i Alrabai, 2023; Alamer i sur., 2025) ukazuju na uzročno-posljedičnu vezu motivacije i uspjeha. Buduća istraživanja koja bi se bavila motivacijom kao dinamičnim i višedimenzionalnim konstruktom kao i njenim promjenama tijekom vremena, mogla bi značajno doprinijeti boljem razumijevanju motivacije kao važnog individualnog faktora u procesu učenja SJ-a. S obzirom na to da se višejezičnost u današnjem suvremenom europskom okruženju sve više ističe kao jedno od temeljnih načela,

poredbena istraživanja motivacije za učenje više jezika mogla bi dodatno obogatiti spoznaje o ulozi motivacije u učenju jezika te imati široku primjenu u svakodnevnoj nastavnoj praksi.

LITERATURA

- Alamer, A., & Alrabai, F. (2023). The Causal Relationship between Learner Motivation and Language Achievement: New Dynamic Perspective. *Applied Linguistics*, 44(1), 148-168. DOI: 10.1093/applin/amac035
- Alamer, A., Robat, E.S., Shirvan, M.E. et al. (2025). Self-Determination Theory and Language Learning: A Multilevel Meta-Analysis. *Educational Psychology Review* 37(2). Preuzeto s https://selfdeterminationtheory.org/wp-content/uploads/2025/06/2025_AlamerRobatEtAl_L2.pdf
- Csizer, K., & Dörnyei, Z. (2005). The Internal Structure of Language Learning Motivation and Its Relationship with language Choice and Learning Effort. *The Modern Language Journal*. 89(1), 19–36. DOI: 10.1111/j.0026-7902.2005.00263x
- De Bot, K., Lowie, W., & Verspoor, M. (2007). A Dynamic Systems. Theory approach to second language acquisition. *Bilingualism: Language and Cognition*, 10(1), 7–21. <https://doi.org/10.1017/S1366728906002732>
- De Costa, P. I. & Norton, B., (2017). Introduction: Identity, Transdisciplinarity, and the Good Language Teacher. *The Modern Language Journal*, 101, 3–14. DOI:10.1111/modl.12368
- Dewaele, J.M., & Ergün, P. (2020). How different are the relations between enjoyment, anxiety, attitudes/motivation and course marks in pupils' Italian and English as foreign languages? *Journal of the European Second Language Association*, 4(1), 45-57. DOI: 10.22599/jesla.65
- Didović Baranac, S. (2020). *Strah od čitanja i ovladavanje vještinom čitanja na stranome jeziku. Doktorski rad.* Zagreb, Hrvatska: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. DOI:10.17234/diss.2020.5569
- Didović Baranac, S., Falkoni-Mjehović, D., & Vlahov, A. (2022). Motivation and Foreign Language Anxiety of Croatian Learners. U D. Buljan Barbača i M. Miletić (Ur.) *CIET 2022 Conference Proceedings* (str. 508-520). Split, Hrvatska: University of Split.
- Dörnyei, Z. (1998). Motivation in second and foreign language learning. *Language Teaching*, 31(3), 117–135. DOI:10.1017/S026144480001315X
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2011). *Teaching and Researching Motivation* (Second Edition). Harlow; UK: Pearson Education Limited.
- Falkoni-Mjehović, D., Vidak, N., & Didović Baranac, S. (2016). Povezanost stavova i uspjeha u učenju engleskog, njemačkog i španjolskog kao stranog jezika. U S.L. Udier i K. Cergol Kovačević (Ur.) *Metodologija i primjena lingvističkih istraživanja* (str. 377-393). Zagreb, Hrvatska: Srednja Europa.
- Gardner, R.C. (1985). *Social psychology and second language learning: The role of attitudes and motivation.* London, Great Britain: Edward Arnold.
- Gardner, R.C. (2005). Integrative motivation and second language acquisition. Canadian Association of Applied Linguistics, Joint Plenary Talk, London, UK. Preuzeto s <http://publish.uwo.ca/~gardner/docs/caaltalk5final.pdf>
- Gardner, R. C. & MacIntyre, P. D. (1993). A student's contribution to second language learning. Part II: Affective variables. *Language Teaching*, 26, 1–11.
- Medved Krajnović, M. (2010). *Od jednojezičnosti do višejezičnosti: Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom.* Zagreb, Hrvatska: Leykam International d.o.o.
- Mihaljević Djigunović, J. (1998). *Uloga afektivnih faktora u učenju stranoga jezika.* Zagreb, Hrvatska: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Mihaljević Djigunović, J., & Bagarić, V. (2007). A Comparative Study of Attitudes and Motivation of Croatian Learners of English and German. *Studia Romanica et Anglica Zagrabienia*, 52, 259-281. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/file/36440>
- Ödemiş, I.S., & Uslu, M.E. (2014). The Effect of Anxiety and Motivation on Foreign Language Achievement. A Study on Structural Equation Modeling. *Journal of Teaching and Education*, 3(3), 53-65.
- Vidak, N., Didović Baranac, S., & Falkoni-Mjehović, D. (2015). Attitudes of Croatian learners towards learning English, German and Spanish in a formal environment In A. Peti-Stantić, M. M. Stanojević and G. Antunović (Eds.) *Language Varieties Between Norms and Attitudes: south Slavic perspectives: Proceedings from the 2013 CALS conference* (pp. 121-132). Frankfurt am Main, Germany: Peter Lang GmbH.
- Violčić-Koprivec, A., & Maslek, J. (2021). Ispitivanje motivacije za učenje francuskoga i talijanskoga jezika u hrvatskome obrazovnom kontekstu. In N. Mihaljević (Ur.) *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu*, 14. Split, Hrvatska: Filozofski fakultet u Splitu. DOI: 10.38003/zrffs.14.1
- Violčić-Koprivec, A., & Maslek, J. (2022). Motivacija za učenje francuskoga i talijanskoga kao stranih jezika u strukovnom obrazovanju. U M. Matešić, M. Nigoević (Ur.). *Jezično i izvanjezično u međudjelovanju: zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku* (str.39-57). Zagreb, Hrvatska: Srednja Europa.